

Nr 90.

Ankom till riksdagens kansli den 5 april 1946 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till lån till Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag m. m.

(4:e avd.)

I propositionen nr 117 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 1 mars 1946, föreslagit riksdagen att dels bevilja Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag ett lån å 7 500 000 kronor på de villkor som fastställts för ett av 1945 års riksdag beviljat lån till bolaget, dels ock å riksstaten för budgetåret 1946/47 under Fonden för låneunderstöd till Lån till Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag anvisa ett investeringsanslag av 7 500 000 kronor.

Med bifall till propositionen nr 138 beviljade 1945 års riksdag (skr. nr 366) Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag ett lån å 7 500 000 kronor på vissa i propositionen närmare angivna villkor. Anslag å samma belopp anvisades för ändamålet å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1944/45.

Med stöd av riksdagens beslut har sedermera den 15 november 1945 träffats avtal mellan staten och malmbolaget om ifrågavarande kredit.

Under hänvisning till de alltjämt bestående avsättningssvårigheterna för malmen och riskerna för en allvarlig nedgång i sysselsättningen har *malmbolaget* nu under hand gjort framställning om en ytterligare kredit på samma belopp och villkor som den redan beviljade. Krediten beräknas icke bli erforderlig förrän efter budgetårsskiftet.

Departementschefen har för egen del anfört i huvudsak följande.

Sysselsättningsförhållandena vid malmfälten äro alltjämt oklara. Visserligen har exporten till bl. a. Belgien och England åter kommit i gång, och möjligheter torde föreligga till stigande export även till andra länder. Men det avsättningsområde som tidigare var av den största betydelsen, nämligen järnbruken i Centraleuropa, torde tills vidare icke komma i betraktande. Av icke ringa betydelse för sysselsättningen under kriget har varit den apatit-tillverkning som upptagits för att tillgodose gödningsämnesindustriens råvarubehov. Sedan möjligheter öppnats att från utlandet importera råfosfat, måste emellertid denna tillverkning nedläggas såsom oekonomisk.

Under angivna förhållanden måste man fortsättningsvis räkna med att det i sysselsättningspolitiskt syfte kan bli nödvändigt att verkställa gråbergsbrytning. Den kredit som redan beviljats för ändamålet kan vid utgången av innevarande budgetår väntas vara i sin helhet förbrukad. Nya

medel böra därför ställas till förfogande. Jag tillstyrker att — såsom bolaget under hand hemställt — en ny kredit å 7,5 miljoner kronor beviljas bolaget för ändamålet. För krediten torde böra gälla samma villkor som fastställts för den av fjolårets riksdag beslutade.

Utskottet.

1945 års riksdag har tagit ståndpunkt i princip till frågan om finansiering i form av kredit av sådan gråbergsbrytning som i sysselsättningspolitiskt syfte företages i Kiruna dagbrott. Därför avsett anslag beräknas hava till fullo utnyttjats vid utgången av innevarande budgetår. Då sysselsättningsförhållandena vid malmfälten under nästa budgetår kunna påkalla fortsatt gråbergsbrytning finner sig utskottet icke böra rikta erinran mot fortsatt kreditgivning på oförändrade villkor i av Kungl. Maj:t föreslagen omfattning.

Med återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) bevilja Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag ett lån å 7 500 000 kronor på de villkor, som fastställts för ett av 1945 års riksdag beviljat lån till bolaget;
- b) till *Lån till Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag* för budgetåret 1946/47 under fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 7 500 000 kronor.

Stockholm den 5 april 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 87.